

Stichting “Het Gelders Geologisch Museum”

Beleidsplan voor de periode 2018 – 2023

Inleiding

Het vorig beleidsplan heeft betrekking op de periode 2012 – 2017. Het expireren hiervan is voor het bestuur een aanleiding om dit beleidsplan te evalueren en daar waar nodig aanpassingen aan te brengen, met inachtneming van de normen, gesteld in de “Museumnorm 2015”. Het beleidsplan 2018 – 2023 zal als basis dienen voor het te voeren beleid over deze periode.

Historie

Het Gelders Geologisch Museum is voortgekomen uit de privéverzameling van de heer van Dam, die op enig moment zijn verzameling geschonken heeft aan de Stichting “Het Gelders Geologisch Museum”. Daarnaast kocht de heer van Dam het pand Parkstraat 32 te Velp aan.

Uit praktische overwegingen werd het onroerend goed en een belangrijk deel van de roerende goederen ondergebracht in een aparte stichting “Het Lapidarium”. De relatie tussen beide stichtingen is vastgelegd in een “Gebruiksovereenkomst 2003”, waarbij het beheer van pand en collectie werd overgedragen aan de Stichting “Het Gelders Geologisch Museum”. De eigendomsrechten blijven bij de stichting “Het Lapidarium”.

Het Gelders Geologisch Museum beschikt vanaf 2003 slechts over de winkelvoorraad en een saldo bij de Rabobank en de ING. De oprichtingsdatum van de Stichting “Het Gelders Geologisch Museum” is 18 augustus 1995, te Velp.

Doelstelling

De stichting heeft ten doel “het verwerven, bewaren, onderhouden en tentoonstellen van de collectie door het exploiteren van een geologisch museum”. Het museum beantwoordt aan de definitie, die het Internationaal Council of Museums (ICOM) in 1974 heeft vastgesteld, en die luidt: “Een museum is een permanente instelling ten dienste van de gemeenschap en haar ontwikkeling, toegankelijk voor het publiek, niet gericht op het maken van winst, die de materiële getuigenissen van de mens en zijn omgeving verwerft, behoudt, wetenschappelijk onderzoekt, presenteert en hierover informeert voor doeleinden van studie, educatie en genoegen”.

Huisvesting

Het museum is gevestigd in een stenen gebouw met plat dak aan de Parkstraat 32 te Velp. Het pand is onbezwaard en eigendom van de stichting “Het Lapidarium”. Aan het gebruik van het pand zijn geen kosten verbonden. Het Gelders Geologisch Museum betaalt alle kosten, die uit het gebruik van het pand voortvloeien, zoals verzekeringen, belastingen en onderhoud.

Ten opzichte van het vorig beleidsplan zijn in het pand aanzienlijke verbeteringen aan gebracht. In het vorig beleidsplan werd vermeld dat de verwarmingsketel vervangen is door een energiezuinige HR-ketel. In de afgelopen periode is het grootste deel van de verlichting vervangen door LED-verlichting, hetgeen een

aanzienlijke besparing in de energiekosten tot gevolg had. Een prettige bijkomstigheid is, dat deze LED-verlichting nagenoeg geen warmte produceert, hetgeen de stabiliteit van het geëxposeerde ten goede komt. Een tweede grote verbetering is het plaatsen van een traplift, zodat minder validen ook een bezoek aan de bovenverdieping kunnen brengen. De traplift werd in eerste instantie uit eigen middelen gefinancierd, maar dankzij een donatie volledig gesponsord werd, heeft deze uitgave niet gedrukt op de jaarcijfers. Door het plaatsen van deze traplift is het ook mogelijk geworden de presentatieruimte naar de bovenverdieping te verplaatsen. Dat heeft veel voordelen:

- Om in het depot te komen moest men door de ruimte waar de presentatie werd gegeven lopen.
- De werkplaats grensde aan de presentatieruimte, zodat tijdens presentaties in de werkplaats geen activiteiten konden worden uitgevoerd.
- Er kunnen meer mensen geplaatst worden.

Voor het verminderen van de inbraakgevoeligheid en ter bescherming van de collectie zijn aan de toegangszijde van het museum ramen en deuren voorzien van rolluiken. Omdat o.a. door het wegvallen van vrijwilligers een aantal sleutels, die toegang tot het museum gaven, niet meer te traceren waren, is besloten de toegangsdeuren van het museum van nieuwe sloten te voorzien en de uitgave van sleutels te registreren.

Personeel

Inmiddels zijn alle gesubsidieerde medewerkers niet meer als zodanig in het museum werkzaam. Financieel kan het museum zich geen betaalde kracht(en) veroorloven. Daardoor draait het museum volledig dankzij de inzet van de vrijwilligers. Dit is soms een lastige opgave, want het museum ontvangt geen enkele structurele subsidie.

De ongeveer 20 vrijwilligers hebben diverse vaardigheden, die volop benut worden zoals het determineren, fotograferen en digitaliseren van de collecties; het determineren voor derden; het ontwikkelen en inrichten van tentoonstellingen, het maken van presentaties, het onderhoud van het gebouw, winkerverkoop; enz.

Educatie

Het bezoek van scholen is de laatste twee jaar enorm toegenomen. Er is echter een grens aan het aantal schoolbezoeken, omdat een beperkt aantal medewerkers dit schoolbezoek kan begeleiden.

Een van de aandachtspunten zal dan ook zijn het opleiden van personen, die groepen en in het bijzonder scholen kunnen begeleiden.

Er staat een aantal presentaties ter beschikking, die op verzoek kunnen worden vertoond.

Daarnaast is er op de afdeling "Fossielen" een TV geplaatst met daarop diverse filmpjes.

De bibliotheek van het Gelders Geologisch Museum is geruime tijd al verrijkt met de bibliotheek van de Nederlandse Geologische Vereniging en omvat nu ca. 4500 titels.

De database hiervan is via de website van de Nederlandse Geologische Vereniging en die van het Gelders Geologisch Museum te raadplegen.

Een belangrijk deel van de bezoekers bestaat uit kinderen, vergezeld van hun ouders, grootouders, groepsleiders en onderwijskrachten. Daarop is het niveau van de exposities afgestemd.

Op de bovenverdieping zijn twee educatieve ruimtes gecreëerd; één voor het geven van cursussen, lezingen, enz.; een ander voor kleine proefjes met een microscoop.

Er is voor de kinderen een speurtocht uitgezet, waarbij ze de namen van mineralen moeten invullen. Ook op de afdeling fossielen is een kennistocht gerealiseerd. Een bijzondere attractie voor de kinderen is het zelf slijpen van een steentje onder toezicht in een daarvoor geschikte ruimte.

Er vinden wandelingen plaats in en om Velp.

Een geologische rondwandeling, onder begeleiding van een van de medewerkers, waarbij aandacht wordt geschonken aan natuurstenen, die in panden verwerkt zijn of als versiering in parken enz. liggen. De route is inmiddels opgenomen in het boek "Steengoed Wandelingen" uitgegeven door Uitgeverij: Gegarandeerd Onregelmatig. Een andere geologische wandeling start op de Posbank met aandacht voor de IJstijden.

De spreekbeurt kistjes, die ontwikkeld zijn voor leerlingen van de basisscholen vinden gretig afzet.

Een herkenningskaart, met daarop veel in de regio voorkomende gesteenten is geplastificeerd en ongeplastificeerd beschikbaar.

De afdeling "Fossielen" is totaal heringericht met modernere inzichten en een publieksvriendelijkere uitstraling. De mineralenafdeling is verrijkt met fluorescentie kast. Het idee om maar zo veel mogelijk tentoon te stellen is verlaten en er is gekozen voor een rustige opstelling, waarbij het educatieve element een grotere rol speelt. Dit gaat ten koste van de hoeveelheid geëxposeerde stukken. Tevens is de winkel vernieuwd.

Voor de verzamelaars zijn de twee depots op afspraak evt. te raadplegen. Voor de specialisten is het depot op afspraak ook toegankelijk.

Collectie

Zoals boven reeds vermeld, is de collectie eigendom van de Stichting "Het Lapidarium". Omdat het beheer over de collectie is toevertrouwd aan het Gelders Geologisch Museum, wordt de collectie ook in dit beleidsplan betrokken.

Er worden regelmatig collecties aangeboden aan het museum.

Voor het accepteren van collecties zijn door het bestuur van het Lapidarium richtlijnen vastgesteld.

De verwerking van de collecties gaat volgens de regels, vervat in LAMO 2016 (Leidraad Afstoten Museale Objecten}. De praktijk is echter dat veel van het aangeboden de museale toets niet kan doorstaan en dus ook niet geschikt om aan andere musea aan te bieden en dus afgevoerd moet worden. Zoals de meeste musea kampt ook het Gelders Geologisch Museum met een chronisch ruimtetekort. De collectie mineralen behoort tot een van de beste van Nederland; ook de collectie fossielen krijgt door diverse donaties een enorme omvang. De gesteente collectie blijft min of meer stabiel. De collecties worden opnieuw bekeken en eventueel herbenoemd, omdat door modernere inzichten veel namen veranderd zijn. Hierdoor loopt de digitalisering wat achter, maar het bestuur streeft ernaar het een en ander zo spoedig mogelijk gerealiseerd te hebben. Maar ook hierbij is het bestuur sterk afhankelijk van de beschikbare vrijwilligers.

Toegankelijkheid van het museum

Het museum is, behalve op maandag, dagelijks geopend van 12.00 tot 17.00 uur. Tijdens deze openingstijden is deskundig personeel aanwezig en op meerdere dagen in de week zijn ook bestuursleden aanwezig t.b.v. van het algemeen management of overleg.

De toegangsprijs wordt jaarlijks verhoogd met het prijsindexcijfer en is momenteel € 7,00 voor volwassenen en € 4,00 voor kinderen. Groepskorting wordt gegeven vanaf 20 personen.

Er bestaat voor bezoekers de mogelijkheid de winkel gratis te bezoeken. Voor de toegang tot het museum moet wel betaald worden.

Op de bovenverdieping is een plaats waar groepen, (mineralen-fossielen verenigingen of stenenclubs) tegen betaling kunnen vergaderen of bijeenkomsten houden. Ook is daar de mogelijkheid voor het geven van presentaties.

Bij avondbijeenkomsten of lezingen zal altijd één van de bestuursleden in het museum aanwezig zijn.

Het museum heeft een eigen website, www.geologischmuseum.nl en is ook via e-mail te bereiken: info@geologischmuseum.nl. Het onderhoud van de website gebeurt in eigen beheer door één van de vrijwilligers. De huidige website is echter niet geschikt voor het gebruik op de nieuwe sociale media zoals tablet en smartphone.

Bedrijfsvoering

Het bestuur van het museum bestaat uit vier personen., deze worden bijgestaan door een 20-tal vrijwillige medewerkers, ieder met hun eigen taakpakket die de collectie en onderhoud van het interieur van het gebouw verzorgen, evenals het onderhoud van depot en depot-collectie.

De documenten worden opgeslagen op een externe opslag (NAS).

De openstelling van het museum van 12.00 tot 17.00 uur heeft goed uitgewerkt. In de ochtenduren worden diverse werkzaamheden verricht, die niet mogelijk zouden zijn, wanneer er publiek in het museum aanwezig is. Daarnaast blijft bezoek tijdens de ochtenduren op afspraak mogelijk.

Sterkte-Zwakte analyse

De sterke punten van het Gelders Geologisch Museum zijn:

- Het bezit een unieke, wetenschappelijk verantwoord en systematisch geordende collectie mineralen, fossielen en gesteenten.
- De expositie voldoet ruimschoots aan de wens en de behoefte van de bezoeker, zowel van de geïnteresseerde leek als van de meer en diepgaander kennis hebbende bezoeker.
- Het museum wordt geheel beheerd door vrijwilligers waardoor de exploitatiekosten relatief laag zijn.
- Er is een grote mate van kennis aanwezig binnen het bestuur en medewerkers over de beheerde collectie en de geologie, mineralogie, paleontologie in het algemeen.
- Er zijn medewerkers die een grote mate van expertise beschikken over het slijpen en bewerken van gesteenten en dit ook over kunnen dragen aan het publiek.
- De Geo-winkel in het museum voldoet aan een grote behoefte van het publiek dat n.a.v. het bezoek een aandenken aan het museum mee naar huis wil nemen.

Tevens worden hier beginnende amateurs c.q. verzamelaars de gelegenheid geboden om een start te maken met een eigen collectie of hun al bestaande verzameling uit te breiden. Deze aankopen door het publiek zijn een belangrijke bron van inkomsten voor het museum.

- Een uitgebreide en grote bibliotheek, die door de uitbreiding met de NGV bibliotheek in aantal boeken ongeveer verdubbeld is, waarin boeken en tijdschriften voor iedereen ter inzage liggen tijdens openingstijden. De bibliotheek is sinds kort ook digitaal te raadplegen via de websites van de Nederlandse Geologische Vereniging en van het Gelders Geologisch Museum.

De zwakke punten zijn

Een relatief beperkt budget om het museum te beheren in relatie tot de jaarlijkse vaste kosten van onderhoud van gebouw, collectie, verwarming etc.

Zorgelijk is de financiële positie van het museum.

- De afhankelijkheid van vrijwilligers om de openstelling van het museum te waarborgen.
- Het aantal bezoekers stijgt weliswaar, maar blijft beneden de verwachting
- Een nog te beperkte samenwerking met andere musea, verenigingen en aanverwante organisatie die zich eveneens bezig houden met geologie, mineralogie en paleontologie.
- Een groot aantal werkzaamheden dat nog uitgevoerd moet worden zoals het determineren en uitzoeken van de depotcollecties.

Door een aantal donaties van grote collecties zijn deze werkzaamheden enorm toegenomen.

Actiepunten

Naar aanleiding van de hiervoor genoemde punten zal in de komende beleidsplanperiode vooral gewerkt worden aan de navolgende punten:

- Het museum beoogt met haar coördinerend enthousiasme de interesse en liefde voor de geologie weer een extra impuls te geven.
- Externe verzamelaars en/of deskundigen worden misschien in de toekomst meer de gelegenheid geboden om hun (bijzondere) privécollecties in het museum op bescheiden schaal ten toon te stellen in (een) speciale expositie(s).
- We trachten een impuls aan het museum te geven door jaarlijks een lezingencyclus te verzorgen.
- Het GGM is enkele malen per jaar vertegenwoordigd op manifestaties van Gea en de Nederlandse Geologische Vereniging.
- Het houden van jaarlijks twee bijzondere exposities over een speciaal onderwerp met betrekking tot de geologie.
- Het ontwikkelen van sponsorwervingsactiviteiten om het jaarlijks te besteden saldo te verhogen.

- Het vergroten van een hechtere samenwerking met de gemeenten Rheden en Rozendaal inzake subsidiëring of personele ondersteuning van het museum.
- Het uitbreiden van de winkelactiviteiten
- De in het depot opgeslagen materialen en gesteenten te zuiveren en het overtollige materiaal een bestemming te geven conform de richtlijnen van het MusIP (Museum Inventarisatie Project), zodat er ruimte over blijft om nieuwe collecties te accepteren en onder te brengen. Zoals eerder vermeld: door het aanbod van diverse grote collecties is dit een nooit ophoudende en veel tijd vragende activiteit in het museum
- Het geschikt maken voor alle sociale media van de website.
- Het maken van interactieve presentaties, waarbij het publiek zelf bepaalt waar ze wat meer informatie willen zien. Dit kan o.a. met touchscreens en computers. Gezien de kosten die hieraan verbonden zijn wordt naarstig gezocht naar sponsors hiervoor.

Toekomstvisie

Het Gelders Geologisch Museum heeft in ruim 22 jaar haar plaats en nut binnen Gelderland bewezen. De afgelopen 22 jaar hebben ca. 50.000 bezoekers hun weg naar het museum gevonden. Wat ooit is begonnen als een particulier initiatief, is uitgegroeid tot een volwaardig museum dat, gezien de schenkingen door andere musea, instituten en particulieren, geacht wordt een goed en vertrouwd collectiebeheer te voeren.

De collectie krijgt door de belangwekkende schenkingen en donaties, als geologische vergelijkingscollectie, een steeds groter belang binnen de geologische museale wereld.

Het museum is zich bewust van het feit dat ze het enige museum in Gelderland is dat zich primair bezig houdt met geologie, mineralogie en paleontologie. Als zodanig ziet ze het als een belangrijke en verantwoordelijke taak om de collectie ook goed te beheren en voor iedereen toegankelijk te houden.

Ondanks de beperkte financiële middelen zorgen de medewerkers dat het museum dagelijks open is en toegankelijk voor het publiek. Om naamsbekendheid te creëren en daarmee het bezoekersaantal te vergroten wordt samenwerking gezocht met aanverwante en/of ondersteunende organisaties, belangengroeperingen en geologische verenigingen. Het bestuur streeft er naar de educatieve waarde van het tentoongestelde te verhogen en op die manier de geologie toegankelijk te maken voor het publiek. Ook de wisseltentoonstellingen zullen over het algemeen voor het normale publiek samengesteld worden. Voor de experts staan de bibliotheek en de depots ter beschikking.

Gezien de ambities in dit beleidsplan en het enthousiasme van haar medewerkers ziet het bestuur de komende beleidsplanperiode tot 2023 dan ook met vertrouwen tegemoet. Dit beleidsplan is goedgekeurd door het voltallige bestuur van het Gelders Geologisch Museum.